

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 11
2025

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 11

Рівне, 2025

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 11. Рівне : РДГУ, 2025. 70 с.

Головний редактор :

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, в.о.ректора, Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчий редактор :

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії :

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук професор, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна – здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія».

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол № 12 від 22 грудня 2026 року).*

стану, фізичного та/або психічного здоров'я і негативно позначається на особистісному розвитку як кривдника, так і його жертви. Основною причиною сімейного насильства є індивідуальні характеристики та особистісний досвід як його ініціатора, так і жертви, що виявляється в таких психологічних чинниках, як особливості самоставлення та неадекватна самооцінка (занижена або завищена), рівень емоційного інтелекту, схильність до агресії або до підкорення та стратегія конфліктної поведінки. При цьому важливо підкреслити, що дія цих чинників посилюється в умовах війни. Через загрозу життю і здоров'ю збільшується вплив стресу на людину, внаслідок чого: з одного боку, зростає рівень агресії в одних членів суспільства; з іншої сторони – підвищується рівень готовності постраждалого бути жертвою

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми сімейного насильства : монографія / Перцева Т. О. та ін. ; за заг. ред. проф. Т. О.Перцевої та проф. В. В. Огоренко. Дніпро : ДДМУ, 2021. 188 с.
2. Гарасіна Л. М. Насильство як соціальна деструкція. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2015. №1148. С. 35–40.
3. Кривопишина О. А. Психологічний портрет особистості-жертви сімейного насильства: гендерний аспект. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи* : зб. наук. пр. / за ред. М. М. Козяра, Н. Г. Ничкало. Львів : ЛДУ БЖД. 2017. Вип. 5. С. 122–125.
4. Кривчун Ю. А., Гордуз О. А. Насильство як соціальна проблема суспільства. *Наукові записки*. Серія: Право. 2021. Вип. 10. С. 110–115.
5. Максимова Н. Ю., Мілютіна К. Л. Соціально-психологічні аспекти проблеми насильства : навч.-метод. посіб. Київ : Комітет сприяння захисту прав дітей, 2003. 337 с.
6. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12. 2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення: 21.11.2024).

УДК 159.923.2:159.947.5

ІНТЕРПСИХІЧНА ЗУМОВЛЕНІСТЬ ПРАГНЕННЯ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОГО «Я»

Ланевич Ян, здобувач ОС «магістр»

спеціальності 053 «Психологія», II курс, РДГУ

Науковий керівник: Корчакова Н.В., доктор психологічних наук, професор

У сучасному суспільстві образ тіла та ставлення до зовнішності набувають виняткової значущості. Стандарти краси, нав'язані медіа, соціальними мережами та культурним середовищем, істотно впливають на формування уявлень людини про себе. Все частіше прагнення до вдосконалення фізичного Я стає не просто особистим вибором, а реакцією на зовнішній соціальний тиск. Це особливо актуально для молоді, яка перебуває в активному процесі особистісної та тілесної ідентифікації. У таких умовах зростає потреба у глибшому психологічному розумінні механізмів впливу міжособистісної взаємодії на формування тілесного самосприйняття. Актуальність теми зумовлена також високим рівнем поширеності тілесної незадоволеності, що може призводити до порушень харчової поведінки, тривожних станів, депресії, зниження самооцінки. Зокрема, дослідження останніх років вказують на стрімке зростання кількості звернень до психологів, пов'язаних саме з проблемами образу тіла. Ці труднощі часто не обмежуються внутрішнім дискомфортом, а мають соціальні наслідки – ізоляцію, зниження академічної чи професійної активності, деструктивну поведінку. Відтак проблема вдосконалення фізичного Я виходить за межі естетичного або індивідуального вибору та постає як міжособистісне, соціально зумовлене явище. Саме тому дослідження інтерпсихічних чинників є необхідним для побудови ефективних корекційних стратегій.

Інтерпсихічний підхід дозволяє розглядати прагнення до змін у фізичному «Я» не лише як внутрішньоособистісний процес, а як результат впливу значущих інших, соціального контексту та

комунікативних взаємодій. Соціальне порівняння, інтерналізація культурних стандартів краси, зворотний зв'язок від оточення – усе це формує уявлення людини про прийнятний чи «ідеальний» вигляд. Особливу увагу слід приділяти механізмам, через які соціальні чинники трансформуються у внутрішні переконання, мотивації та поведінкові патерни. У цьому контексті тілесність стає не лише біологічною даністю, а й психологічною конструкцією, що активно формується у процесі міжособистісної взаємодії. Такий підхід відкриває нові перспективи для аналізу і психологічної допомоги тим, хто відчуває незадоволення власною зовнішністю.

Мета повідомлення є виокремлення інтерпсихічних чинників, що зумовлюють прагнення до вдосконалення фізичного «Я», а також можливості їх психологічної корекції.

Як показало проведене емпіричне дослідження, між рівнем інтерналізації соціальних стандартів краси, частотою соціального порівняння та прагненням молодшої людини до вдосконалення фізичного «Я» простежуються зв'язки. Зокрема, були виявлені значущі кореляції між цими змінними, що свідчить про системний характер впливу соціального середовища на тілесне самосприйняття.

Аналіз даних дозволив визначити ключові психологічні механізми, які опосередковують цей вплив. Особливої уваги заслуговують такі змінні як самооцінки та гендерні відмінності у сприйнятті зовнішніх стандартів. Отримані результати узгоджуються з результатами вітчизняних та зарубіжних досліджень. Це підкреслює необхідність врахування соціокультурних особливостей у практичній роботі з образом тіла.

Розроблена і впроваджена у роботі корекційно-розвивальна програма показала свою ефективність у зміні дисфункціональних установок щодо фізичного «Я». Позитивні зміни були зафіксовані у когнітивній сфері, емоційній регуляції та поведінкових патернах учасників. Груповий формат роботи сприяв не лише навчальному процесу, а й формуванню підтримуючого соціального середовища. Катамнестичне дослідження через три місяці підтвердило стійкість досягнутих результатів, що свідчить про практичну цінність розробленої програми. Практичні рекомендації, сформовані на основі дослідження, можуть бути ефективно застосовані у психологічному консультуванні та профілактиці. Таким чином, програма має потенціал для широкого впровадження у роботі з різними віковими групами.

Отримані результати підкреслюють важливість комплексного підходу, що поєднує когнітивні, емоційні та соціальні компоненти у роботі з образом тіла. Психологічна корекція повинна враховувати як індивідуальні особливості, так і соціальний контекст, у якому формується самосприйняття. Застосування технік когнітивної реструктуризації, психоедукації та розвитку навичок усвідомленості сприяє більш глибоким і тривалим змінам. Важливо також продовжувати підтримку учасників після основного курсу, що підвищує ймовірність закріплення позитивних результатів. Досвід реалізації програми свідчить про її адаптивність і можливість модифікації під різні потреби цільових аудиторій. Це відкриває перспективи для подальших досліджень і практичних застосувань.

Виявлено, що гендерні відмінності у сприйнятті та реагуванні на соціальні стандарти краси мають суттєве значення для розробки ефективних психологічних інтервенцій. Жінки частіше демонструють підвищену вразливість до негативного впливу медіа та соціального порівняння. Водночас чоловіки проявляють інші форми внутрішньої та зовнішньої мотивації до вдосконалення фізичного «Я». Врахування цих особливостей дозволяє створювати більш персоналізовані та дієві програми підтримки. Результати дослідження також вказують на необхідність міждисциплінарного підходу, що поєднує психологію, соціологію та культурологію.

Отже, проведене дослідження підтвердило актуальність та важливість вивчення інтерпсихічних чинників у формуванні прагнення до удосконалення фізичного «Я». Отримані результати відкривають нові можливості для теоретичного розвитку галузі та практичного впровадження інноваційних корекційних програм. Поглиблене розуміння соціально-психологічних механізмів допоможе у формуванні більш адекватного ставлення до тіла у представників різних соціальних груп.

Список використаних джерел

1. Абсалямова Л. М. Образ тіла як психологічний чинник порушень харчової поведінки. Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди "Психологія". 2017. Вип. 56. С. 9–18
2. Балахтар С. С. та ін. Чинники становлення образу фізичного я у жінок у період ранньої дорослості. Магістерський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 2024. Вип. 43. С. 41–113.
3. Безкуба А. І., Болотова В. О. Формування образу «ідеального тіла» в соціальних мережах. 2023. С. 148.
4. Гречановська О.В., Мегем О.М., Потапюк Л.М. Вплив соціальних мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. Том 34 (73) № 4 2023. С59-63 https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/4_2023/11.pdf
5. Гоян І., Данилова Т. Вплив соціальних мереж на психологічне функціонування особистості: до постановки проблеми. Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія». 2021. Том 12, № 4. С. 118–124. DOI: 10.31548/hspedagog2021.04.117

УДК 159.922.6:[316.6:316.4]

СТОСУНКИ ЯК БАЗОВА ПОТРЕБА ЛЮДИНИ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Мацкевич Ольга, здобувач ОС «бакалавр»
спеціальності 053 «Психологія», III курс, РДГУ

Науковий керівник: Назарець Л.М., кандидат психологічних наук

Постановка проблеми. Юнацький вік – період інтенсивного розвитку особистості, коли формуються не лише соціальні навички, а і глибокі емоційні зв'язки. Серед усіх форм стосунків, саме романтичні, або стосунки з коханими, посідають особливе місце, оскільки вони відіграють ключову роль у формуванні самооцінки, ідентичності та емоційної зрілості молодого людини. Потреба у коханні та прийнятті стає однією з основних у юнацькому віці, оскільки саме в цей час молоді люди починають досліджувати свою сексуальність, переживати нові емоції та встановлювати важливі зв'язки. Романтичні стосунки не лише забезпечують емоційну підтримку, але і впливають на формування соціальних навичок, комунікативної компетентності та уявлення про здорові стосунки в майбутньому. Вивчення цього феномена є надзвичайно важливим для розуміння психологічних потреб молоді та їхнього розвитку в сучасному суспільстві.

Мета дослідження – здійснити теоретико емпіричний аналіз проблеми стосунків як базової потреби осіб юнацького віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стосунки в юнацькому віці є важливим елементом соціального та емоційного розвитку молодого людини. Цей період характеризується інтенсивними переживаннями, які супроводжуються пошуком ідентичності, формуванням самооцінки та встановленням зв'язків з іншими людьми. У романтичних стосунках юнаки та дівчата вперше стикаються з такими емоціями, як закоханість, пристрасть, ревність та радість, що не лише формує їхні емоційні навички, але й відкриває нові горизонти в розумінні кохання та близькості.

Період ранньої юності охоплює вікові межі від 15 до 18 років, а безпосередньо юність триває від 18 до 23 років. Основною причиною посилення інтересу до любовних переживань у цей час є криза юнацького віку, яка пов'язана з прагненням до близькості з коханою людиною. Недостатність досвіду може призводити до ізоляції та замикання в собі [1].

В юності активно розвивається емоційна сфера, з'являється спрямованість на майбутнє та відчуття розквіту фізичних і психологічних можливостей, що підвищує загальне самопочуття. Воно стає стабільнішим порівняно з підлітковим періодом. Юність відзначається глибокими внутрішніми переживаннями, почуттям невдоволення, тривожністю та пошуком себе. Емоційна сфера стає багатогранішою, проявляється чутливість та здатність до співпереживання.

ЗМІСТ

Байда Анастасія Вплив музики на емоційну сферу особистості	3
Василюк Юлія Особливості переживання самотності молоддю	5
Герасимюк Анна Вплив методів арттерапії на емоційний стан підлітка	8
Глюза Катерина Чинники розвитку життєстійкості особистості	10
Головіна Оксана Реабілітація проявів ПТСР засобами арттерапії	13
Гопанчук Юлія Від травми до стійкості: травма-орієнтований підхід як шлях до благополуччя молодших школярів	15
Даниш Олена Наукові підходи до визначення поняття та сутності резильєнтності	18
Карплюк Віктор Психологічні фактори розвитку самооцінки в юнацькому віці	22
Конончук Анастасія Прокрастинація як бар'єр у прийнятті рішень здобувачами вищої освіти в умовах невизначеності	23
Король Олена Психоемоційний стан як ключова категорія психологічних досліджень	26
Корчагіна Аліна Вплив дитячо-батьківських відносин на особистість підлітка	30
Кибукевич Т. Формування позитивного ставлення до себе у молодших школярів як ключовий аспект подолання наслідків психотравматичних ситуацій	33
Кудак Микола Детермінанти конфліктності особистості у юнацькому віці	36
Лаврук Людмила Теоретичний аналіз проблеми сімейного насильства та його психологічних чинників	38
Ланевич Ян Інтерпсихічна зумовленість прагнення молоді до удосконалення фізичного «Я»	40
Мацкевич Ольга Стосунки як базова потреба людини в юнацькому віці	42
Мороз Софія Креативність молодших школярів як потенціал для успішної адаптації в умовах нестабільності: умови та механізми розвитку	45
Ничипорчук Іван Психологічні особливості формування толерантного ставлення до ветеранів з тілесними ушкодженнями	47
Опанасюк Вікторія Огляд сучасних підходів та методик психологічного супроводу дітей з РАС у дошкільному віці	49
Редько Вероніка Психологічні та гендерні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях	53
Хименко Андрій Психологічні особливості роботи з людьми, що пережили втрату	55
Шарафан Назарій Зміст психологічної готовності студентської молоді до волонтерської діяльності	56
Шмига Анастасія Особливості формування самооцінки у юнацькому віці: вплив міжособистісної взаємодії та воєнних чинників	59
Юрченко Катерина Чинники формування та психологічні наслідки цифрової залежності в юнацькому віці	62
Янко Елеонора Психологічні фактори булінгу серед підлітків	64

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ

Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 11

Упорядники:

проф. Павелків Р. В., проф. Корчакова Н. В.

Підписано до друку 25.12.2025 р.

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 5,3 Наклад 300

ТОВ «Центр учбової літератури»

вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2458 від 30.03.2006 р.